

2025-05-28
S2024/01009
S2025/01089

Socialdepartementet

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag till Socialstyrelsen att följa upp överenskommelsen mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner om en jämlik och effektiv cancervård med kortare väntetider

Regeringens beslut

Regeringen ger Socialstyrelsen i uppdrag att följa upp överenskommelsen mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) om en jämlik och effektiv cancervård med kortare väntetider 2025 (S2025/00104).

Socialstyrelsen ska inom ramen för uppdraget följa upp regionernas arbete med standardiserade vårdförlopp (SVF) enligt följande:

- Ta emot rapportering från regionerna om arbetet med SVF.
- Återkoppla till regionerna i de fall som rapporteringen inte är fullständig.
- Sammanställa rapporteringen på nationell nivå samt ta fram och redovisa övergripande nationella slutsatser.
- Utifrån rapporteringen redovisa om villkoren för den andra utbetalningen av medel till regionerna för arbetet med SVF är uppfyllda.
- I de fall som villkoren för den andra utbetalningen inte är uppfyllda, beskriva avvikelser samt hur regionerna arbetar med att förbättra situationen.

Socialstyrelsen ska följa upp de särskilda satsningarna på bild- och funktionsmedicin, patologi samt rehabilitering, palliativ vård, seneffekter och aktiva överlämningar i överenskommelsen. Socialstyrelsen ska inom ramen för uppföljningen av de särskilda satsningarna ta fram en lägesbild över de särskilda satsningarna.

Mot bakgrund av ändringen i hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80) i fråga om väntetidsdata ska Socialstyrelsen även ta fram ett förslag till hur det

löpande kvalitetsutvecklande arbetet med inrapporterade data kopplat till regionernas arbete med väntetider inom cancervården ska säkerställas samt hur data ska tillgängliggöras för att kunna fortsätta användas löpande i regionernas förbättringsarbete. Av förslaget ska det framgå:

- hur arbetet bedrivits fram till ändringen i hälso- och sjukvårdsförordningen,
- hur det löpande kvalitetsutvecklande arbetet med inrapporterade data ska säkerställas framöver,
- hur data kan tillgängliggöras för att kunna användas löpande i regionernas förbättringsarbete, samt
- i det fall att delar av arbetet inte kan bedrivas efter ändring i hälso- och sjukvårdsförordningen, behov av vidare åtgärder för att säkerställa arbetet framöver.

Socialstyrelsen ska genomföra uppdraget i dialog med Regionala cancercentrum i samverkan, de regionala cancercentrumen och regionerna.

Socialstyrelsen ska senast den 15 november 2025 delredovisa uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet). Delredovisningen ska inkludera uppföljningen av regionernas arbete med SVF, en första lägesbild över de särskilda satsningarna samt förslag till hur framtida löpande kvalitetsutveckling av väntetider i cancervården ska bedrivas. Av lägesbilden ska det framgå vilka kriterier som använts för fördelning av medel, hur stor andel av medlen avsatta för respektive område fördelats vidare av varje RCC, antalet projekt som beviljats medel samt en överblick över arbetet i beviljade projekt.

Socialstyrelsen ska senast den 31 mars 2026 slutredovisa uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet). Slutredovisningen ska inkludera en andra lägesbild över de särskilda satsningarna på bild- och funktionsmedicin, patologi samt rehabilitering, palliativ vård, sen effekter och aktiva överlämningar. Lägesbilden ska innehålla en beskrivning av de projekt som beviljats medel, eventuella förslag på fortsatt utvecklingsarbete, en beskrivning av goda exempel samt övergripande resultat på kort och lång sikt, inklusive satsningarnas effekt på ledtider inom SVF.

För uppdraget får Socialstyrelsen under 2025 använda 1 200 000 kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för budgetåret 2025 uppförda anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och

sjukvård, anslagsposten 16 Åtgärder för en bättre cancervård. Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet senast den 1 december 2025.

Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas senast den 31 mars 2026 till Kammarkollegiet. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning av använda medel lämnas till Kammarkollegiet.

Redovisning, rekvisition och återbetalning ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Ärendet

Staten och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) ingick i januari 2025 en överenskommelse om en jämlik och effektiv cancervård med kortare väntetider 2025. Överenskommelsen uppgår till 817 miljoner kronor och innehåller insatser inom fyra områden:

- Prevention och tidig upptäckt
- Tillgänglig och god vård med mera, med fokus på patienten
- Kunskapsutveckling, kompetensförsörjning och forskning
- Tillgång till och användning av medicinska teknologier

Under 2025 fortsätter de särskilda satsningarna på patologi, bild- och funktionsmedicin samt rehabilitering, palliativ vård, seneffekter och aktiva överlämningar. Totalt avsätts 220 miljoner kronor för att stärka kvaliteten och tillgängligheten inom dessa områden. I 2025 års överenskommelse dubblerades också medlen avsatta för att utrota livmoderhalscancer. Åren 2022–2024 har 25 miljoner kronor avsatts årligen för ändamålet och har bl.a. använts till att erbjuda kvinnor födda mellan 1994–1999 gratis vaccination mot humant papillomvirus. År 2025 avsätts 50 miljoner kronor för ändamålet.

Av medlen tilldelas regionerna 365 miljoner kronor för arbete med SVF. Tilldelning av medel för arbetet med SVF är uppdelat på två lika stora utbetalningar, fördelad per region efter befolkningsstorlek. Den andra av de två utbetalningarna är villkorad av uppfyllnad av vissa grundläggande krav. För att vara berättigad till utbetalning ska respektive region ha uppnått det nationella inklusionsmålet om 70 procent, använt sig av PREM-enkäter i uppföljning av regionens arbete med SVF samt inkommit med redovisning i

enlighet med den mall som RCC i samverkan bistår Socialstyrelsen i framtagandet av till Regeringskansliet (Socialdepartementet) eller den myndighet som regeringen utser senast den 30 september. Uppfylllandet av de grundläggande kraven bedöms av Socialdepartementet baserat på Socialstyrelsens redovisning av detta uppdrag.

På regeringens vägnar

Jakob Forssmed

Klara Nilsson Berge

Kopia till

RCC i samverkan
samtliga RCC
samtliga regioner